

1.sz. Jegyzőkönyv.

Készült 1956. január 16-án, hétfőn de. 10 órakor megtartott
szűk elnökségi ülésen.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Bognár Rezső főtitkár,
Ligeti Lajos, Fogarasi Béla alelnökök, Bognár
Géza, Jánossy Lajos, Major Máté akadémiai tit-
károk, Polinszky Károly elnökségi titkár,
Kónya Sándor mb.hivatalvezető.

Az 1.sz. napirendi pontnál: Senyei Ervin, a Beruházási osztály
vezetője,

N a p i r e n d :

- 1.) Tájékoztató az 1956 évi beruházási keretek
elosztásáról.
Előadó: Bognár Géza akadémiai titkár.
- 2.) Javaslat az 1956 évi Nagygyűlés tematikájára.
Előadó: Bognár Rezső főtitkár.
- 3.) Javaslat a Magyar Tudományos Akadémia szer-
vezeti felépítésének megváltoztatására.
Előadó: Polinszky Károly.
- 4.) Egyebek.

Rusznyák István elnök megnyitja az ülést.

1.) Tájékoztató az 1956 évi beruházási keretek elosztásáról.

Bognár Géza akadémiai titkár előterjeszti az osztályok beérke-
zett igényeit az 1956 évi beruházási keretek elosztására vonat-
kozó javaslattal kapcsolatban.

I. Osztály	1 db írógép a Nagyszótár munkálataihoz,
II. "	egyétért a javaslattal,
III. "	"Építés"-re 400.000.-Ft, "Gép"-re 60.000.-Ft,
"Egyéb" rovatra 463.000.-Ft igényt jelentett
be,
IV. "	egyétért a javaslattal,
V. "	egyétért a javaslattal,
Biológiai Csopt.	"Egyéb"-re 100.000.-Ft és "Gép"-re 100.000.-Ft
igényt jelentett be.
VI. Osztály	"Egyéb"-re 400.000.-Ft, "Import műszer"-re
150.000.-Ft, "Belföldi műszer"-re 250.000.-Ft,
"Gép"-re 100.000.-Ft igényt jelentett be.
VII. Osztály	"Egyéb"-re 250.000.-Ft, "Gép"-re 100.000.-Ft
és "Célberuházás"-ra 300.000.-Ft igényt jelen-
tett be.

Az értekezlet a benyújtott igények alapján az alábbi igények kielégítését fogadja el.

*Értekezlet Bizottság
T. 30.*

*Feljegyzés III. 0.-nak,
T. 17.*

I. Osztály részére a Nagyszótár munkálataihoz 1 db írógép beszerzése.

III. Osztály részére a Központi Fizikai Kutató Intézet számára "Építés"-re 300.000.- Ft biztosítása.

VII. Osztály részére a Központi Kémiai Kutató Intézet "Egyéb" rovatára 200.000.-Ft biztosítandó a KUTESz-nél eddig beállított 500.000.-Ft-ból.

Az értekezlet kéri az Elnökséget; szólítsa fel a III. Osztály Vezetőségét, hogy küldjön ki bizottságot a Debreceni Fizikai Kutató Intézet munkájának felülvizsgálatára. A vizsgálat eredményéről a szűk elnökség f.é. január 31-ig jelentést kér. A jelentés térjen ki a beruházási keret felhasználására és a lakásépítkezés kérdésére is.

Az osztályok többi felmerült plusz igényei nem kielégíthetők. Az értekezlet szükségesnek tartja, hogy a Beruházási osztály 1/2 évben valamint 3/4 évben tegyen jelentést a szűk elnökség részére a beruházási terv állásáról illetőleg tegyen átcsoportosítási javaslatot - lehetőség szerint - a többletigény kielégítésére vonatkozólag.

A lakásépítkezési kerettel kapcsolatban az értekezlet szükségesnek tartja, hogy a Beruházási osztály készítsen minisztertanácsi előterjesztés tervezetet arra vonatkozólag, hogy 1957-től kezdve az Akadémia lakásokat csak akadémikusok és akadémiai intézetek igazgatói számára építsen. Az Akadémia többi igényének kielégítése érdekében a Minisztertanács tegyen intézkedést, hogy a Város- és Községgazdálkodási Minisztérium 1957-től folyamatosan utaljon ki megfelelő mennyiségű központilag épített lakást az Akadémia számára.

*Értekezlet Bizottság
T. 30.*

Az értekezlet szükségesnek tartja annak felülvizsgálatát, hogy még 1956 évben az Akadémia építsen Budapesten 54 fiatal kutató elhelyezésére 1,200.000.-Ft értékben tudósothont. Az értekezlet felkéri Polinszky Károly elvtársat, hogy a Veszprémi Nehézipari Műszaki Egyetem erre vonatkozó tapasztalatait bocsássa az Akadémia Beruházási osztályának rendelkezésére.

2.) Javaslat az 1956 évi Nagygyűlés tematikájára.

Bognár Rezső főtitkár ismerteti az Akadémia Elnöksége 1955 december 17-i ülésének határozatát az 1956 évi Akadémiai Nagygyűlés rendezése tárgyában.

A határozat alapján a szűk elnökség kéri az alábbi javaslat illetékes szerv elé terjesztését az 1956 évi Akadémiai Nagygyűlés rendezése tárgyában.

*Felterjesztés
Andics e. T. 27.*

Az 1956 évi Nagygyűlés 7 napig tart.
/1956. május...-tól-ig./

A Nagygyűlést együttes ülés nyitja meg, amelyen egy előadás szerepel: "Műszaki fejlesztésünk tudományos megalapozása" címmel. Az előadást Gillemot László akadémiai levelező tag tartja.

Az előadás korreferensei:
Friss István levelező tag,
Gerecs Árpád levelező tag,
Hevesi Gyula levelező tag,
Jánossy Lajos akadémikus és
Rázsó Imre levelező tag.

A megnyitó együttes ülés vasárnap kerül megtartásra.

A Nagygyűlés 2., 3. és 4. napján /hétfő-kedd-szerda/ az osztályok az Elnökség által jóváhagyott kongresszusokat tartják meg. Azok az osztályok, amelyek nem rendeznek kongresszust, tartsanak lehetőség szerint tudományos előadásokat. Az előadók felkérése során az osztályok figyelme felhívandó arra, hogy gondoljanak az új Kossuth-díjas akadémikusok bevonására.

A Nagygyűlés 5. napján /csütörtök/ tartják meg az osztályok az osztálytitkári beszámolót, annak megvitatását és ezen a napon /délután/ tartják meg a zárt ülést.

A Nagygyűlés 6. napjának /péntek/ délelőttjén kerül sor a főtitkár nyilvános beszámolójára, a záróülésre - ünnepélyes keretek között /külföldi vendégek felszólalása/ - délután pedig a főtitkári beszámoló megvitatására, a közgyűlés keretében.

A Nagygyűlés 7. napjának /szombat/ délelőttjén folytatódják a közgyűlés a főtitkári válasszal, az új Alapszabály és működési szabályzat előterjesztésével, valamint az új tagok választásával.

Az 1956 évi Nagygyűlés keretében az alábbi kongresszusok kerülnek megrendezésre:

1./ Kozmikus Sugárzási Konferencia, mely a kiterjedt záporokra vonatkozó kutatásokkal, az áthatoló záporok vizsgálata és az elemi részecskékkel kapcsolatos kutatási eredményekről számol be.

*Működési szabályzat
változtatása*

2./ Korányi Sándor Vándorgyűlés. A Vándorgyűlés tematikájában Klinikai tárgyu előadások /lipoid anyagcsere zavarai/ szerepelnek.

3./ Baráti országok tudományos akadémiái műszaki osztályainak együttes kongresszusa. E kongresszus célja a kölcsönös tájékoztatás a tudományos munkáról és azok tapasztalatairól. Tudományos konferenciák és kongresszusok összehívásának és programjának egyeztetése.

Az 1956 évi Nagygyűlésre külföldi vendégeket nem hív meg az Akadémia, csak a Nagygyűlés keretében megtartandó kongresszusokra. A Nagygyűlés keretében megrendezésre kerülő kongresszusok közül a Kozmikus Sugárzási Konferenciára 27, a "baráti országok tudományos akadémiái műszaki osztályainak együttes kongresszusára" 18 külföldi vendéget kíván meghívni az Akadémia. A Korányi Sándor Vándorgyűlésre ebben az évben nem kíván meghívni az Akadémia külföldi vendéget.

3.) Javaslat a Magyar Tudományos Akadémia szervezeti felépítésének megváltoztatására.

Emb.
Polinszky
e. 1. 27.

Polinszky Károly elnökségi titkár előterjeszti a Magyar Tudományos Akadémia szervezeti felépítésének megváltoztatására vonatkozó javaslatot. Az írásban előterjesztett javaslatot az Akadémia szervezetére vonatkozólag az alábbiakkal egészíti ki.

Kivánatos, hogy az akadémiai titkárok közül a "gazdasági titkár" az Akadémia terv-ügyeivel is foglalkozzék illetőleg az Akadémiának "Terv- és gazdasági titkára"- legyen. A könyv- és folyóiratkiadási ügyek valamint az Akadémiához tartozó egyesületek és társaságok feletti jogkör is akadémiai titkár ügykörébe utalandó. A működési szabályzatban ki kell mondani, hogy az Akadémia alelnökei is pontosan meghatározott munkakörrel kell^{nek} bírnak. Bejelenti, hogy az előterjesztett szervezeti felépítés az 1955 évben előterjesztett alapszabály-tervezettel összhangban van.

Rusznay István elnök felveti az elnökség átalakításának kérdését. Kivánatosnak látszik az elnökség munkájának operatívabbá tétele és a kollektív vezetés biztosítása érdekében, hogy az elnökség az elnökből, főtítkárból, alelnökökből, reszortfelelősökből /3 akadémiai titkár, TMB titkára ill. választott tagokból/ és a 7 osztálytitkárból álljon. Az akadémiai osztályok élén 1 vezető, az osztálytitkár álljon.

Az elhangzottak alapján javasolja, hogy az eddigi vélemények alapján átdolgozott Alapszabály- és működési szabályzat-tervezet Gerő elvtárssal tartandó megbeszélésen kerüljön előterjesztésre.

Az értekezlet Rusznay elnök javaslatát elfogadja.

4.) Egyebek.

*Emlékbeszélő
Biacsi és
Polinszky e.
7.30.*

a./ Bognár Rezső főtitkár ismerteti Kiss Árpád vegyipari- és energiaügyi miniszter átiratát, az Akadémia KUTESz vállalatának átvételére vonatkozólag. Javasolja, hogy a szűk elnökség elvben a KUTESz átadásának lehetőségét fogadja el, és amennyiben a tárgyalások az Akadémiára nézve kedvezően alakulnak, úgy a vállalat kerüljön átadásra. Amennyiben az átadás létrejön, úgy a Méréstechnikai és Műszerügyi Intézet részére biztosítani kell berendezést és megfelelő szakembereket egy finommechanikai műhely létrehozása érdekében. Javasolja, hogy a szűk elnökség a tárgyalások lefolytatásával Polinszky Károly és Biacsi Imre elvtársat bizza meg.

A szűk elnökség a javaslatot elfogadja.

*Biacsi e.
val meglelték
Bognár e. 7.30.*

b./ Bognár Rezső főtitkár ismerteti az V.Osztály átiratát a Szegedi Tudományegyetem Szerves Kémiai Intézetének céltámogatási kérelme tárgyában.

Az értekezlet a kérelem elintézését az V.Osztály hatáskörébe utalja.

*Emlékbeszélő
Bognár e. 7.30.*

c./ Bognár Rezső főtitkár javaslatot tesz az 1956 évi MSZT Barátsági Hónap /III.4-IV.4-ig/ keretében az Akadémia által tartandó ünnepi ülés előadóiira. Javasolja, hogy az ünnepi ülést Rusznyák István elnök nyissa meg. Az ülés előadója Jánossy Lajos akadémikus legyen. Az előadás hozzászólóiként felkérendőek: Fogarasi Béla, Straub F. Bruno és Lissák Kálmán akadémikusok, a mezőgazdasági tudományok részéről a Szovjetunióban járt delegáció egy tagja, valamint a Barátsági Hónap keretében Magyarországon tartózkodó szovjet delegáció egy tagja.

Az előadás időpontja a Magyar Szovjet Társaság rendezvényeivel egyeztetendő.

A szűk elnökség a javaslatot elfogadja és kéri annak elnökségi ülés elé terjesztését.

*Emlékbeszélő
Bognár e. 7.30.*

d./ Jánossy Lajos akadémikus helyteleníti, hogy egyes társadalmi egyesületek rendezvényeik meghívójára rányomtatják: hogy a Magyar Tudományos Akadémiával közös rendezvény, holott, annak szervezésében az Akadémia nem is vesz részt.

Az értekezlet szükségesnek tartja az osztályok figyelmét felhívni arra, hogy amennyiben valamely osztály társadalmi egyesülettel közös rendezvényt kíván, úgy a meghívón az illető akadémiai osztály neve szerepeljen. A "Magyar Tudományos Akadémia" megnevezés csak az Akadémia elnökének előzetes beegyezésével nyomtatható rá meghívókra.

Az értekezlet felkéri Bognár Rezső elvtársat, hogy a legközelebbi osztálytitkári értekezleten tájékoztassa erről az osztálytitkárokat.

e./ Bognár Géza akadémiai titkár bejelenti, hogy javaslatot kíván tenni 114 akadémiai állás felszabadítására műszakfejlesztési célokra.

*Emlekerthető Bognár
6. I. 27.*

A szűk elnökség kéri, hogy Bognár Géza elvtárs e tárgyban részletesen kidolgozott javaslatot terjesszen elő.

Rusznayk István elnök az ülést bezárja.

K.m.f.

1956. január 16.

1./ Tájékoztató az 1956 évi beruházási keretek elosztásáról.

I. Osztály részére a Nagyszó-
tár munkálataihoz 1 db író-
gép beszerzése.

III. Osztály részére a KFKI
számára "Építés"-re 300.000
ft. biztosítása.

VII. Osztály részére a KKKI
"Egyéb" rovatára 200.000.-
Ft biztosítandó a KÜTESZ-
nél eddig beállított 500.000
Ft-ból.

Az értekezlet kéri az Elnök-
séget: szólítsa fel a III.
Osztály Vezetőségét, hogy küld-
jön ki bizottságot a Debreceni
Fizikai Kutató Intézet munkájá-
nak felülvizsgálatára. A vizs-
gálat eredményéről a szűk el-
nökség f.év január 31-ig jelen-
tést kér. A jelentés térjen ki
a beruházási keret felhasználá-
sára és a lakásépítkezés kér-
désére is.

Az osztályok többi felmerült
plusz igényei nem kielégíthetők. Az
értekezlet szükségesnek tart-
ja, hogy a Beruházási Osztály
1/2 évben, valamint 3/4 évben
tegyen jelentést a szűk el-
nökség részére a beruházási
terv állásáról illetőleg te-
gyen átcsoportosítási javas-
latot - lehetőség szerint - a
többletigény kielégítésére vo-
natkozólag.

A lakásépítkezési kerettel
kapcsolatban az értekezlet szük-
ségesnek tartja, hogy a Beruházási
Osztály készítsen minisztertá-
nácsi előterjesztés tervezetet
arra vonatkozólag, hogy 1957-től
kezdve az Akadémia lakásokat
csak akadémikusok és akadémiai
intézetek igazgatói számára ép-
ítsen. Az Akadémia többi igé-
nyének kielégítése érdekében a
Minisztertanács tegyen intézke-
dést, hogy a Város és Község-
gazdálkodási Minisztérium 1957-
től folyamatosan utaljon ki
megfelelő mennyiségű központi-
lag épített lakást az Akadémia
számára.

Az értekezlet szükségesnek tartja annak felülvizsgálatát, hogy még 1956 évben az Akadémia építsen Budapesten 54 fiatal kutató elhelyezésére 1,200.00 ft. értékben tudósotthont. Az értekezlet felkéri Polinszky Károly elvtársat, hogy a Veszprémi Nehézvegyipari Műszaki Egyetem erre vonatkozó tapasztalatait bocsássa a Beruházási osztálynak rendelkezésére.

2./ Javaslat az 1956. évi Nagygyűlés tematikájára.

Az 1956 évi Nagygyűlés 7 napig tart. /1956.május ..től ...-ig./

A Nagygyűlést együttes ülés nyitja meg.
Stb. Stb.

Az Elnökség a tematikát jóváhagyta.

3./ Javaslat a MTA szervezeti felépítésének megváltoztatására.

Az értekezlet Rusznyák elnök javaslatát elfogadja.

4./ Egyebek.

a., KUTESz átvétele.

A szűk elnökség a javaslatot elfogadja.

b., A Szegedi Tudományegyetem Szerves Kémiai Int.céltámogatási kérelme.

Az értekezlet a kérelem elintézését az V.Osztály hatáskörébe utalja.

c., Javaslat az MSzT barátsági hónap-ra.

A szűk elnökség a javaslatot elfogadja és kéri annak elnökségi ülés elé terjesztését.

d., Jánosy Lajos akadémikus helyteleníti, hogy egy társadalmi egyesületek rendezvényeik meghívójára rányomtatják: hogy a MTA-val közös rendezvény, holott, annak szervezésében az Akadémia nem is vesz részt.

Az értekezlet szükségesnek tartja az osztályok figyelmét felhívni, arra, hogy amennyiben valamely osztály társadalmi egyesülettel közös rendezvényt kíván, úgy a meghívón az illető akadémiai osztály neve szerepeljen. A "Magyar Tudományos Akadémia" megnevezés csak az Akadémia elnökének előzetes beleegyezésével nyomtatható rá a meghívókra.